

Maatlat Duurzame Veehouderij

Criteria en beoordelingsrichtlijnen melkveestallen (rundvee) niveau voor certificaat A in aanvulling op certificaat B 'met weidegang'

Datum van ingang:	1 januari 2025
Geldig tot en met:	31 december 2025
Vastgesteld door:	College van Deskundigen agro/food Dierlijk
Behorende bij volgnummer:	MDV 15 versie 2

Publicatie van dit schema onder voorbehoud van tussentijdse wijzigingen. Het meest recente certificatieschema en eventuele 'aanvullende besluiten' staan gepubliceerd op www.maatlatduurzameveehouderij.nl. Het woordmerk en het beeldmerk (logo) Maatlat Duurzame Veehouderij zijn wettelijk beschermd en gedeponeed bij het Benelux Merkenbureau onder nummer 0839315. Bij onterecht gebruik van het woordmerk of het beeldmerk worden sancties opgelegd.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1   Algemene voorwaarden

Hoofdstuk 2   Maatlat Duurzame Veehouderij

2.1 Varkensstallen

2.2 Pluimveestallen

2.3 Melkveestallen

2.3.1 Melkveestallen niveau B

2.3.2 Melkveestallen niveau A in aanvulling op MDV B 'met weidegang'

2.4 Vleeskalverstallen (blank en rosé vlees)

2.5 Konijnenstallen (voedsters en vleeskonijnen)

2.6 Melkgeiten- en melkschapenstallen

2.7 Vleesveestallen

2.8 Paardenstallen

Bijlagen

*Cursieve onderdelen zijn niet in dit document opgenomen

Hoofdstuk 1 Algemene voorwaarden

Het MDV- en MDA-certificaat is niet automatisch gekoppeld aan verschillende fiscale regelingen (MIA- en/of Vamilregeling, Regeling groenprojecten) van de overheid. Om in aanmerking te kunnen komen voor een fiscale regeling moet er een verwijzing vanuit de vigerende regeling(en) zijn naar het MDV/MDA-certificaat voor de betreffende diercategorie. SMK adviseert ondernemers die kiezen voor MDV-/MDA-certificatie om in aanmerking te komen voor overheidsregelingen, te controleren of en met welke randvoorwaarden dit in de betreffende regelingen is opgenomen.

De Algemene voorwaarden voor certificatie zijn opgenomen in het certificatieschema MDVA Melkveestallen (niveau B, MDV 15 versie 2).

2.2 Beoordelingsrichtlijnen voor controle van criteria voor melkveestallen

In de aan de maatlat gekoppelde regelingen staat aangegeven voor welk niveau een stal een certificaat moet behalen. Voor de MIA\Vamil regelingen wordt minimaal het certificaat B vereist. Voor de regeling Groenprojecten wordt het certificaat A vereist. In de criteria zijn naast de maatregelen voor een certificaat voor niveau B aanvullende criteria in paragraaf 2.3.2 opgenomen om in aanmerking te komen voor het certificaat op niveau A. Uitgangspunt (basiseis) is dat een bedrijf om voor niveau A in aanmerking te komen voldoet aan de criteria voor niveau B 'met weidegang'. Voor de thema's weidegang, dierenwelzijn en diergezondheid, energie, biodiversiteit en mest en mineralen zijn voor niveau A extra verplichte maatregelen opgenomen die niet voor niveau B van toepassing zijn.

Op het certificaat moet worden vermeld of het gaat om A-, B- of B 'met weidegang' stal(ontwerp)certificaat.

Een deel van de criteria wordt op bedrijfsniveau (B) vereist, ander criteria zijn alleen voor de te certificeren stalniveau (S) van toepassing. Dit staat aangegeven bij het nummer van het criterium. Indien er maatregelen niet specifiek op bedrijfsniveau zijn opgenomen mogen de maatregelen zowel op stal- als bedrijfsniveau worden uitgevoerd.

	<i>Criterion</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
0	Certificaat B – 'met weidegang'	De stal voldoet aan de criteria voor certificaat B 'met weidegang'	Controle conform certificatieschema MDVA Melkvee niveau B.		NVT
1 (B)	Weidegang van melkkoeien en ouder jongvee	Voor het MDV-stalcertificaat melkveestal 'met weidegang' moet worden voldaan aan de aanvullende verplichte randvoorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> - Weidegang moet zijn opgenomen in de melding of een vergunning op grond van de Natura 2000-activiteit (voorheen Wet natuurbescherming). - Weidegang moet voldoen aan de criteria voor Weidemelk van Stichting Weidegang of een door het College van Deskundigen van SMK erkend vergelijkbaar certificatiesysteem (tenminste 120 dagen, 6 uur weidegang voor alle melkkoeien). - De benodigde infrastructuur om weidegang mogelijk te maken is aanwezig. Het gaat hierbij om voldoende huiskavel (maximaal 6 	Controleer administratief of aan de randvoorwaarden van een MDV-stal 'met weidegang' kan worden voldaan: Controleer administratief of weidegang in de vergunning/melding is opgenomen. Toets of de schriftelijke verklaring van de melkveehouder dat het bedrijf aan weidegang zal (blijven) voldoen.	Controleer administratief of weidegang in de vergunning/melding is opgenomen. Controleer administratief op deelname aan 'Weidemelk' door recente factuur melklevering of bewijs deelname via digitaal systeem zuivelketen. Bereken of de huiskavel groot genoeg is. Controleer fysiek op aanwezigheid en gebruik huiskavel, ligging percelen, routing naar de huiskavel (deuren, kavelpaden), aanwezigheid veekerende	Jaarlijks wordt administratief gecontroleerd op basis van deelname aan 'Weidemelk' door kopie recente factuur melklevering of bewijs deelname via digitaal systeem zuivelketen. Driejaarlijkse fysieke controle op aanwezigheid en gebruik huiskavel, ligging percelen, routing naar de huiskavel (deuren, kavelpaden), aanwezigheid veekerende voorzieningen, drinkwatervoorzieningen en waar eventuele weidepoort bij stallen waarbij gemolken wordt met een AMS.

	criterium	Randvoorwaarden/toelichting	Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)	Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.
		<p>melkkoeien/ha), drinkwatervoorzieningen in alle weidepercelen en aanwezigheid veekerende voorzieningen aan tenminste de buitenzijde van de weidepercelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij toepassing van een AMS is een weideselectiepoort aanwezig. De automatische weideselectiepoort geeft direct toegang tot (het kavelpad naar) de weide. - Voor de code MDV-melkveestal 'met weidegang' wordt middels een jaar houderij met een weidegangseizoen gemeten/aangetoond dat het bij de betreffende stal weidegang (minimaal 120 dagen/6 uur) weidegang is gerealiseerd. 	Administratieve controle of voorzieningen worden gerealiseerd op basis van offertes en aanbestedingen.	voorzieningen, drinkwatervoorzieningen en waar eventuele weidepoort bij stallen waarbij gemolken wordt met een AMS. Controleer fysiek of voorzieningen aanwezig en zijn en gebruikt worden.	
Aanvullende eisen dierwelzijn / -gezondheid					
2 (S)	Leefruimte in de stal	<p>Alle melkkoeien (lacterend of droogstaand) beschikken in de stal over de minimaal vereiste aantal m² permanent toegankelijke leefruimte, bestaande uit ligplaats en de loopruimte.</p> <p>Ligboxenstal: Tenminste 8 m² leefruimte per dier Vrijloopstal: Tenminste 10 m² leefruimte per dier</p>	Administratieve controle. Het aantal dieren wordt bepaald door de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). De totale leefruimte wordt bepaald uit de vergunning en bij verbouw of aanbouw ook uit het reeds beschikbare leefoppervlak voor de dieren in de stal. Ruimten die alleen tijdelijk	Fysieke controle. De ondernemer levert een op bouwtekeningen en berekeningen gebaseerde schatting van de grootte van de leefruimte aan. Deze wordt steekproefsgewijs getoetst door meting van een aantal relevante maten. Het aantal dieren wordt bepaald door de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen	Administratieve controle. Jaarlijks wordt gecontroleerd of zich wijzigingen in de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). hebben voorgedaan. Bij wijziging van de vergunning wordt, zoals omschreven in de 'beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat', gecontroleerd of de stal

	<i> criterium</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
			beschikbaar zijn (zoals een aparte wachtruimte, afkalf- en ziekenstal) worden niet meegerekend als leefruimte. Getoetst wordt of aan deze eis wordt voldaan.	Activiteitenbesluit). Op basis daarvan wordt vastgesteld of er voldaan wordt aan het minimaal vereiste aantal m ² leefruimte per dier.	voldoet volgens deze maatregel.
3 (B)	Minimaal 1 ligplaats per aanwezig dier	Het aantal ligplaatsen dient minimaal gelijk te zijn aan het aantal dierplaatsen op de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). Bijzondere ruimtes zoals een afkalfhok, ziekenhok en selectiehok zijn geen plaatsen waar permanent dieren worden gehuisvest en tellen niet mee als beschikbare ligplaatsen. Indien die dieren in afzonderlijke groepen staan, dan dienen er steeds in elke ruimte voldoende ligplaatsen te zijn. Dieren die tijdelijk in een bijzondere ruimte staan dienen steeds toegedeeld te worden aan een bepaalde stal(gedeelte). Een transitieruimte is geschikt voor minimaal 6% tot maximaal 12% van het aantal aanwezige dierplaatsen op de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). (9 m ² per dierplaats). In een vrijloopstal is 1 ligplaats minimaal 10 M ² .	Administratieve controle. Het aantal dieren wordt bepaald door de vergunning of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit)., het aantal ligplaatsen wordt bepaald door de bouwtekening. Vastgesteld wordt of aan deze eis wordt voldaan.	Administratieve controle of het geregistreerde aantal aanwezige dieren (I&R ¹) het aantal dierplaatsen op de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). niet overschrijdt. Fysieke controle: het aantal ligplaatsen in de hoofdverblijfsruimte wordt geteld door visuele inspectie. Op basis van het aantal getelde ligplaatsen en het vergunde aantal melkkoeien wordt vastgesteld of er in elke ruimte minimaal 1 ligplaats per dier is.	Jaarlijks administratieve controle of het geregistreerde aantal aanwezige dieren (I&R) het aantal dierplaatsen op de Omgevingsvergunning (voor ingangsdatum Omgevingswet een bouw- en milieuvergunning) of melding in kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, voorheen Activiteitenbesluit). niet overschrijdt.
4	Vrije toegang tot	Alle melkkoeien kunnen zich vrij bewegen	Administratieve controle.	Fysiek controleren. Naast	Driejaarlijkse fysiek

¹ Identificatie en registratie

	<i> criterium</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
(S)	voer en water	door hun leefruimte en hebben vrije toegang tot voer en water. Vooral bedrijven met automatische melksystemen maken soms gebruik van gedwongen routing, waarbij de dieren door een selectiehek vanuit de ligruimte alleen via de AMS in de voerruimte kunnen komen. Een dergelijke selectiepoort dient afwezig te zijn. Wel is een weideselectiepoort toegestaan die wordt gebruikt om de dieren selectief toegang tot de weide te bieden.	Het ontwerp van de stal is zodanig dat de koeien zich vrij kunnen bewegen en vrije toegang hebben tot water en voer.	eisen aan het ontwerp van de stal.	controleren of aan deze eis wordt voldaan door inspectie in de stal en in de wei.
5 (S)	Aparte ingestrooide afkalf- en ziekenstal	Voor afkalfende en zieke koeien zijn aparte ingestrooide leefruimten beschikbaar. Per ruimte is een oppervlakte van minstens 0,03 x aantal koeien x 10 m ² beschikbaar, en minimaal 20 m ² . Vanuit deze ruimten kunnen de koeien visueel contact met andere koeien of jongvee hebben.	Administratieve controle op basis van ontwerp en vergunning of aan randvoorwaarden wordt voldaan.	Fysiek en administratief controleren door berekening en meting of aan randvoorwaarden van het criterium is voldaan.	Driejaarlijks fysiek en administratief controleren door berekening en meting of aan randvoorwaarden van het criterium is voldaan.
6 (B)	Geen aankoop van vee met lagere gezondheidsstatus	Om de insleep van dierziekten te voorkomen mogen er alleen dieren worden aangekocht die minimaal een gelijke gezondheidsstatus voor para-tbc, IBR, BVD en Salmonella hebben als de eigen veestapel.	Administratieve controle van actuele gezondheidsstatus via de website van GD. Status van een aangekochte dier staat afgedrukt op de "Eigen verklaring", die bij de verkoop van een rund moet worden meegegeven. Indien vee wordt aangekocht van een bedrijf met een lagere gezondheidsstatus dan dient te worden aangetoond dat de oude status behouden kan blijven.	Administratieve controle tijdens bedrijfsbezoek van de actuele gezondheidsstatus volgens GD. Status "onbekend" geldt hierbij als de laagste status.	Jaarlijks administratief controleren van de actuele gezondheidsstatus volgens GD, indien deze niet is verlaagd voor de verschillende genoemde dierziekten dan is aan deze eis voldaan.
Energie					

	<i> criterium</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
7 (B)	Duurzaam geproduceerde elektriciteit	Op het bedrijf wordt 100% in Nederland geproduceerde hernieuwbare elektriciteit ('groene stroom') gebruikt en deze kan op het eigen bedrijf worden geproduceerd of worden aangekocht. Om voor groenfinanciering in aanmerking te komen dient het bedrijf een afnameovereenkomst te hebben voor duurzame elektriciteit, tenzij alle elektriciteit duurzaam op het eigen bedrijf wordt opgewekt en dit middels een capaciteitsberekening kan worden onderbouwd.	Administratieve controle. Tenzij alle elektriciteit op het eigen bedrijf duurzaam kan worden opgewekt dient de ondernemer bij aanvraag van het voorlopige certificaat een verklaring te overleggen voor afname van duurzame elektriciteit, het contract moet bij de opleveringscontrole daadwerkelijk worden overgelegd.	Administratieve controle van het contract tijdens een bedrijfsbezoek.	Jaarlijks administratief controleren of er facturen en een geldig contract voor afname van duurzame elektriciteit zijn; Eens per drie jaar administratief en fysiek controleren of de capaciteit van de eigen installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit voldoende is voor het eigen verbruik en eventuele facturen voor aanvullende afname van duurzame elektriciteit.
8 (B)	Aangekochte elektriciteit max. 25 kWh per 1000 kg melk	Alle bedrijven dienen een deel van de gebruikte elektriciteit op het eigen bedrijf zelf op te wekken. Bedrijven met een relatief hoog elektriciteitsverbruik, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een automatisch melken-/of voersysteem, moeten derhalve zelf meer elektriciteit produceren. Voor alle bedrijven geldt een maximum hoeveelheid aangekochte elektriciteit van 25 kWh per 1000 kg melk.	Administratieve controle van de verhouding zelf op te wekken duurzame elektriciteit ten opzichte van verwacht netto gebruik. Het verwachte netto gebruik wordt berekend op basis van de specificaties van de aanwezige of aan te schaffen apparatuur en uitgaande van normaal gebruik en onderhoud daarvan.	Administratieve controle tijdens bedrijfsbezoek o.b.v. de aangekochte elektriciteit en de geproduceerde hoeveelheid melk. Gebruik hiervoor de facturen voor afname elektriciteit en afleverbonnen van de geleverde melk.	Jaarlijkse administratieve controle op basis van de afgenomen elektriciteit van het bedrijf (excl. privé) en de geproduceerde hoeveelheid melk.
Mest en mineralen					
9 (B)	Mest en mineralen	Alle op het bedrijf geproduceerde dierlijke mest kan binnen de geldende gebruiksnormen voor dierlijke mest, zowel stikstof als fosfaat, op het bedrijf worden aangewend op gronden die in eigendom zijn of worden gepacht/gehuurd en waarop gras en/of een voedergewas wordt geteeld. Voor gemengde bedrijven geldt deze eis	Beoordeel of aannemelijk is dat er voldoende agrarische grond in eigendom/pacht/gehuurd is, om in de nieuwe situatie de mest van al het melkvee op het bedrijf op eigen grond te kunnen aanwenden.	Administratieve controle tijdens bedrijfsbezoek: - Bepaal de gebruiksnorm voor stikstof en fosfaat op het bedrijf. Dit kan aan de hand van een bedrijfsspecifieke gebruiksnorm voor	Jaarlijks administratief controleren van de mineralenboekhouding of een andere bedrijfsspecifieke verantwoording (bijv. BEX).

	<i> criterium</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
		alleen voor de mest van de melkveetak.	Administratieve controle van de onderbouwde verklaring van de ondernemer dat het veehouderijbedrijf aan dit criterium zal voldoen. Beoordeel, waar mogelijk, of dit op basis van documenten uit voorgaande jaren aannemelijk wordt gemaakt.	<p>fosfaat (BEP) en stikstof (BEN) of aan de hand van forfaitaire gebruiksnorm (170 kg N/hectare, 75 kg fosfaat/hectare grasland en 40 kg fosfaat/hectare bouwland). Voor de areaalberekening telt de situatie zoals opgegeven voor de Gecombineerde opgave: alle agrarische grond per 15 mei in eigendom, gepacht en gehuurd tellen mee.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bepaal de mestproductie op het melkveebedrijf aan de hand van de bedrijfsspecifieke excretie (BEX). Het werkzame deel van de stikstof in melkveemest telt mee, andere (dierlijke) meststoffen worden niet meegerekend. - Beoordeel of de mestproductie van het melkvee gelijk of lager is dan de gebruiksnorm voor stikstof en fosfaat. <p>Interpretatie: BEP, BEN en BEX kunnen afgelezen worden uit de Excretiewijzer of KringloopWijzer. Bij de stalinspectie mag naast het areaal in de</p>	

	<i> criterium</i>	<i>Randvoorwaarden/toelichting</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalontwerpcertificaat</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor stalcertificaat (aanvullend op richtlijn voor stalontwerpcertificaat)</i>	<i>Beoordelingsrichtlijn voor continuering stalcertificaat Jaarlijkse administratieve controle en/of driejaarlijkse fysieke controle.</i>
				Gecombineerde opgave, ook grond meegerekend worden die verworven is/wordt na de peildatum van de Gecombineerde opgave (15 mei) en vóór de datum van ingebruikname van de stal.	
Biodiversiteit					
10 (B)	Biodiversiteit	Het aandeel blijvend grasland op het bedrijf dient minimaal behouden te blijven.	Administratieve controle van de verklaring van de ondernemer dat het veehouderijbedrijf aan dit criterium zal (blijven) voldoen. Waar mogelijk wordt dit op basis van documenten uit voorgaande jaren aannemelijk gemaakt.	Administratieve controle van de 'gecombineerde opgave' tijdens bedrijfsbezoek van het areaal blijvend grasland. Fysieke controle met steekproef in het veld.	Jaarlijks administratief controleren van de 'gecombineerde opgave' dat blijvend grasland niet gescheurd is. Driejaarlijkse fysieke controle m.b.v. steekproef in het veld.